להתבונן במילים הקדושות "אני את שלי עשיתי"?

הרי הרבי כל מציאותו היא טוב, למען כלל־ישראל, ובודאי שכשאמר את המילים החריפות באותה שיחה לא נתכוון חלילה לקטרג על עם־ישראל או על החסידים שלא עשו מספיק. כשהרבי אמר 'אני את שלי עשיתי ומעתה אני מטיל עליכם לעשות את שלכם' — אין אלו חלילה דברים פשוטים, או דברי מרירות וכיו"ב — זה הרבה יותר עמוק

דברי הגה"צ רבי שמעון למברגר שליט"א, גאב"ד מאקאווא

הסתלקות משה

בתחילת ספר דברים כתוב "בעשתי עשר חודש באחד לחודש הואיל משה באר את התורה הזאת וגו'". כל ספר דברים מספר כיצד משה רבינו הכין את עם ישראל לקראת זמנים קשים, כשיבואו ימי החורבן והגלות. הכל נרמז בספר דברים, כמבואר בספרי הראשונים.

בסוף ספר דברים, בפרשת ברכה, בזמן הסתלקות משה רבינו, כתוב: "ויתמו ימי בכי אבל משה שלושים יום". תורתנו הקדושה קובעת שימי הבכי על משה הם שלושים יום ותו לא. נשאלת השאלה: איך אפשר לסיים את הבכי והאבל על משה, שבזכותו ניתנה תורה לישראל, וכל קיום התורה לדורות הוא בזכותו בלבד? ומדוע נקבעו דוקא שלושים יום — דבר שלא מצינו דוגמתו בתורה?

מצינו בגמרא וגם בהלכה שרבינו הקדוש אומר (במסכת כתובות) שאבל הוא שלושים יום, ולמדים זאת מהאבל על משה. מאידך, אומרת הגמרא במסכת מועד קטן, שלמרות שבדרך כלל האבל והצער הוא שלושים יום, הרי בהסתלקות "רבן של ישראל", אין שיעור לצער, ואם כן, למה במשה רבינו יש שיעור לבכי ולצער?

"כמה הם חביבים על ישראל"

בספרים — בש"ס, במדרשים ובזוהר הקדוש, מבואר הרבה מדרגות במהות הסתלקות הצדיק, ובכללות זה נחלק לשני חלקים: א) עצם ההסתלקות, ב) התקשרות תלמידיו אליו אחר כך.

אנו מוצאים בתנ"ך, למשל, שבהסתלקות אליהו ידע אלישע מהי הסתלקות; היה לו אמנם צער גדול כשאליהו "עלה בסערה השמימה", אבל אחר כך כששמע ש"יילקח אדונך מעל ראשך" זכה ל"פי שנים ברוחך". והביאור בזה: אלישע ידע להבחין מה החילוק בין עצם הענין של הסתלקות אליהו, ש"עלה בסערה השמימה", כמבואר במסכת ברכות ובמסכת אבות דרבי נתן — שזה היסוד של עצם ההסתלקות — ובין מה ששייך לתלמידיו אחר כך.

החשבון הפנימי בזה הוא שיש לדעת כיצד להתקשר עם הרבי אחרי ההסתלקות, יותר מלפני כן. זמן הסתלקות הצדיקים הוא זמן של חשבון הנפש ובייחוד של תלמידים וחסידים לרבותיהם. בחיים חיותו של הצדיק יש הרבה הגבלות, ולא כל אחד זוכה לדעת ולהכיר ולהיות בהתקשרות אמיתית.

מצינו בחז"ל בכל הדורות שיש הרבה סיבות שצדיקים וגדולי ישראל היו במצב של הסתר פנים, ויש בענין זה הרבה דרכים ואופנים. לעומת זאת כשהגיע זמן הסתלקותם, הרי אדרבה, כמסופר בפירוש רש"י בענין "להודיעך שבחן של רועי ישראל כמה הם חביבים על ישראל: עד שלא שמעו במיתתו מה הוא אומר? — 'עוד מעט וסקלוני', ומששמעו שמיתת משה תלויה בנקמת מדין לא רצו ללכת עד שנמסרו על כרחן", מכיון שידעו שבזה תלויה הסתלקותו של משה רבינו.

זו נקודה עמוקה שמסייעת לנו להבין הרבה ענינים. גם היום רואים "שבחן של רועי ישראל כמה הם חביבים על ישראלי". עם ישראל יודע ומכיר הכאב והצער שנפל עליו, בחינת "לב יודע מרת נפשו". כל יהודי, יהיה מי שיהיה, חש והרגיש עד כמה צדיק הדור מסר נפשו להתפלל בעד כלל ישראל. כל יהודי נוכח והרגיש בכוחו הגדול של הרבי להמתיק דינים ולבטל גזירות. וכשהסתלק צדיק הדור כלל ישראל הרגיש זאת בלי שהיו צריכים להסביר לו. ראינו כמעט אצל כל יהודי שהסתלקות הרבי כאבה לו יותר ממיתת אב.

תקופה חדשה

לאחר שלושים ימי אבל משה, הסתיים היקף הלבנה, זמן של קיום העולם. לכן פדיון הבן הוא אחר שלושים יום כי זה מסמל שהענין הוא בר קיימא. יש 'שבעה' ויש 'שלושים', וגם בהלכות זה מתבטא. כשעברו שלושים ימי אבל משה, הסתיים שלב מסויים בעולם. כמבואר בספרים שלאחר שלושים יום מהסתלקות צדיק הדור מתחילה תקופה חדשה ושלב חדש בעבודתנו הק' ובהשפעתו לצאן מרעיתו.

בזוהר הקדוש כתוב על הפסוק "יעלזו חסידים בכבוד" שזה קאי על צדיקים לאחר הסתלקותם. אנו נמצאים בתשעת הימים, ואבלים על חורבן בית המקדש. כולנו מתפללים יום יום "ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים", ובימות החול "ולירושלים עירך ברחמים תשוב", "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח", ועוד הרבה תפילות וברכות בברכת המזון — תפילות לבוא הגאולה ובניין בית המקדש, ובודאי שבימים אלה חייבים להרבות ולהתחזק בזה.

הגמרא אומרת במסכת שבת שאחת השאלות העיקריות שכל אחד, ובודאי הצדיקים ומנהיגי הדור, נשאלים בבואם למעלה: "ציפית

לישועה?". גם חז"ל אומרים בפסיקתא שהקב"ה אומר: "עסקתם בתורה ובמצוות, ציפיתם לבניין ביתי?", ונאמרו שם דברים חריפים מאוד על חשיבות הציפיה לישועה, ולחכות ולהשתוקק לבנין בית המקדש, ואין מתאים לכך יותר מימים אלה.

יום ה'שלושים' להסתלקות רבינו זצוק"ל, שכה זעק והחדיר בעם ישראל את הציפיה לישועה ולבנין בית המקדש, חל דוקא בימי האבל שכלל ישראל צריך לעורר על חורבן בית המקדש ועל קדושת ארץ ישראל, ולכן היום יותר מתמיד כולנו מחוייבים להתפלל לבנין בית המקדש השלישי. מי שזכה לשמוע מפיו הקדוש, באופן של "אלה הדברים", באיזו רעדה וזעזוע וזעקה פנימית עורר על הציפיה לגאולה — חייב הדבר לעורר ולזעזע את כל מהותו עד שלא יוכל לישון בשקט כל זמן שמשיח עדיין לא בא!

איננו יכולים ואיננו רשאים אמנם לנסות להשיג גדולתו ומעלותיו הקדושות של הרבי. אבל בפשטות, גם באותה בחינה של "הנגלות לנו ולבנינו", הרי בעינינו ראינו ולא זר ובאזנינו שמענו ולא אחר — כל מי שזכה לשמוע בהתוועדויות קדשו את זעקותיו על אריכות הגלות, על כלל ישראל שיזכו להתגלות וביאת המשיח — הרי דווקא עתה, לאחר ה'שלושים' של משה רבינו, מתחילה התקופה של "וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל". צריך לחיות בחוזקה ובפנימיות ובהתקשרות יותר עם הוראותיו ותורתו של הרבי, ובמיוחד בעניין הכי עיקרי שלו — הציפיה לגאולה וההכנה לביאת המשיח.

הבשורה הטובה של כ"ח ניסן

התמצית של כל מה שצדיק הדור רצה לחנך ולהדריך את כל אנשי דורו, כפי שראינו במוחש כל השנים, היא הציפיה לבנין בית המקדש ולגאולה שבה תהיה שלימות תיקון כלל ישראל. במיוחד בשנים האחרונות כאשר כל מי שלב בקרבו התרגש והתעורר לראות את הרבי זועק ומעורר על כך יומם ולילה, על ענין הציפיה לגאולה.

חייבים אנו להתבונן ולשוב להתבונן למה באמת התכוון הרבי בשיחותיו הקדושות בשנים האחרונות? מי שזכה להיות נוכח בשעת אמירת השיחה בכ"ח בניסן ה'תנש"א כשהרבי אמר את המלים הידועות "אני את שלי עשיתי" — לא יכל לרגע אחד להפסיק להתבונן בעומק משמעות הדברים.

הרי הרבי כל מציאותו היא טוב, למען כלל ישראל, ובודאי שכשאמר את המלים החריפות באותה שיחה לא נתכוון חלילה לקטרג על עם ישראל או על החסידים שלא עשו מספיק. כשהרבי אמר: אני את שלי עשיתי ומעתה אני מטיל עליכם לעשות את שלכם — אין אלו חלילה דברים פשוטים שנאמרו רק במצב רוח של התרגשות וסערת נפש — זה הרבה יותר עמוק.

נראה שהרבי התכוין בדבריו בכ"ח ניסן לא חלילה לדברי מרירות או ביקורת, אלא לבשורה טובה ונפלאה: "אני את שלי עשיתי". היינו — הבאתי כבר את מעשי הגאולה לנקודה של גמר ושלימות. וכעת כל רצונו הוא רק לזכות גם את כלל ישראל בהבאת הגאולה. מנהיג הדור, "רעיא מהימנא", תמיד נמצא ביחד עם הכלל, ולכן, ביקש ואמר שרוצה לזכות אותנו, "עשו אתם כל אשר ביכלתכם".

במדרש על מגילת אסתר כתוב שמשה רבינו שאל האם יש צדיק למטה בעולם הזה, ואמר שאני אפעל מלמעלה והוא יפעל מלמטה. וזהו "אני את שלי עשיתי, ואתם עשו כל אשר ביכלתכם". הרבי יפעל מלמעלה אך הוא רוצה שאנחנו נפעל מלמטה — "כל אשר ביכולתכם" — להתפלל ולעורר רחמי שמים ולהיות מוכנים ממש לביאת הגאולה.

"חזק חזק ונתחזק"

חז"ל אומרים על הפסוק "ה' אלוקינו דיבר אלינו בחורב לאמר" — שאפילו בזמן החורבן, כשבעיני בשר נראה לכאורה שזה מצב של חורבן, צריך לדעת ש"ה' **אלוקינו** דיבר אלינו" — וידוע ששם "אלוקינו" משמעו שהוא אלוקי ישראל, אלוקים שלנו, וגם בזמן שנראה כעת חורבן והסתרת פנים, ה' דיבר אלינו. כך אומר משה לעתיד לכלל ישראל. ועל הפסוק "רב לכם", מפרש רש"י: "רב לכם החשיבות והגדלות שלכם",

"אני את שלי עשיתי". היינו — הבאתי כבר את מעשי הגאולה לנקודה של גמר ושלימות. וכעת כל רצונו הוא רק לזכות גם את כלל ישראל בהבאת הגאולה. מנהיג הדור, "רעיא מהימנא", תמיד נמצא ביחד עם הכלל, ולכן, ביקש ואמר שרוצה לזכות אותנו, "עשו אתם כל אשר ביכלתכם"

וכך מפרש גם ה"אור החיים" הקדוש על הפרשה: "רב לכם", דעו שגם עתה אפשר להגיע ולזכות לדרגות גדולות, כמו שכתוב "צאי לך בעקבי הצאן ורעי את גדיותייך על משכנות הרועים".

יש להתבונן מהי הדרך הנכונה שהרבי רצה מאיתנו, וכך נגרום לו נחת רוח. חז"ל אומרים: "עשה דבריו לפני מיתתך", כלומר: בכל דבר יש להתבונן מה באמת רוצה הרבי — לא לחפש הבנה שכלית שלנו, אלא להתבונן מה רצה הרבי, "והיו עיניך רואות את מוריך", כיצד רצה הרבי מצידו להדריך אותנו.

בייחוד כשהצדיק נמצא למעלה, יש להתבונן מה הוא חושב עכשיו עלינו בכל דבר שאנו עושים. קל וחומר בתוך הי"ב חודש שעליהם נאמר בזוהר שהנשמה נמצאת בעלמא הדין כפשוטו. יש להביט איזה נחת רוח זה יגרום לרבי, כשנלך בדרך הישרה שהרבי רוצה שנלך בה.

בספר "עבודת ישראל" ובספר "תפארת שלמה" מובא ביאור ארוך

בזה שאצל חסידים לא קיבלו בפשטות את הענין של "להיות מיצר ודואג" אלא תמיד היו בשמחה, וכידוע מכתב אדמו"ר הזקן המובא בסידורו שהדאגה מתייחסת רק לענין פנימי בנפש.

מוסבר על כך בספרים דלעיל, שכשהמלך נמצא בגלות ובחורבן ויש קבוצת אנשים שנמצאת יחד עם המלך, זו סיבה גדולה לשמחה. וכך גם בענין יום הישלושים: מטרת הצדיקים שלא יחול שום רפיון וחולשה בשום ענין. אדרבה: חזק חזק ונתחזק, גם במצב של "חורב", ואדרבא, דווקא במצב כזה צריך להוסיף בקדושה ובהתקשרות לרבי.

"עיקר עניינו"

כפי שאמרנו אין רשות לאיש לדבר הרבה בשבח צדיק הדור שאין לנו בזה שום שמץ של השגה. הדור שלנו כל־כך רחוק מהשגת דרגתו ומהותו של הרבי, ורק בחסד הכי גדול ונפלא שהקב"ה עשה עם דורנו הוא שתל בו את נשמתו הקדושה של הרבי כאשר הדור מצד עצמו אינו שייך כלל לנשמה גבוהה כמו של הרבי.

אך למרות זאת, למרות שלנו אין שום השגה, חובה עלינו לספר לבנינו על איש האלוקים שהתהלך בקרבנו. לא כדי להספיד, חלילה, אלא כדי שיידעו שצדיק הדור, איש האלוקים, ממשיך גם עכשיו את שפע הקדושה למטה, ואדרבה — ביתר שאת ויתר עוז.

מקצה השמים ועד קצה השמים הזדעזעו מהשמועה על הסתלקות הרבי, וזה עצמו תופעה פלאית באופן של אין שיעור ואין קץ. עצם הצער

מי שזכה לשמוע מפיו הקדוש, באופן של "אלה הדברים", באיזו רעדה וזעזוע וזעקה פנימית עורר עכ הציפיה לגאולה — חייב הדבר לעורר ולזעזע את כל מהותו עד שלא יוכל לישון בשקט כל זמן שמשיח עדיין לא בא!

העצום של כל אנשי הדור, ללא יוצא מהכלל, מורה על טהרת וקדושת כלל ישראל, שאפילו הפשוטים ביותר שבהם זכו להיות מושפעים מהאור הגדול הזה.

ובטוחים אנו, ככתוב ב"ספר חסידים", שמה שהצדיק עוסק בו בסוף ימיו הוא עיקר ענינו — שהרבי בוודאי לא נח ולא שקט עד להגשמת "עיקר ענינו": הבאת הגאולה האמיתית והשלמה ובניין בית המקדש במהרה בימינו.

ברכת מזל־טוב חמה ולבבית

ברגשי גיל ושמחה משגרים אנו בזה ברכות למנהלנו היקר, עוסק בצ"צ ורב־פעלים
הערשה ימים ולילות למען המוסדות הקדושים

הרה"ג הרה"ח **יוסף שמואל גערליצקי** שליט"א
רב שכונת מרכז ת"א ויו"ר מוסדות חב"ד ת"א
ורעייתו הרבנית תחי'

לרגל חגיגת הבר־מצווה של בנם היקר
הת' **ישעיה** שי'

יה"ר שיזכו לרוות ממנו רוב נחת חסידי עם כל שאר יו"ח מתוך הרחבה אמיתית בגו"ר ומתוך שמחה אמיתית וטוב לבב

בתי חב"ד ת"א **חדר ת"ת חב"ד**
כולל תפארת זקנים לוי־יצחק

The **TOLL-FREE** - one minute - **HOTLINE**
The very latest news in Crown Heights
For entire U.S.A. and Canada
1-800-727-1981
Midnight to 5 am only. **All other times**
Call (718) 976-770-1 or (201) 539-5115

גלי טורס בע"מ
Gali Tours Ltd.
Rent a Car
השכרת רכב
שרות משדה התעופה

בכל מכונית חת"ת וקופת צדקה
הזמנות
ראשון לציון - הרצל 98, טל 03-9660299, פקס 03-9669661
טלפון לילה 08-460973